

Andra söndagen efter Trefaldighet

Predikan på distans 2021-06-13.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för kallelsen till ditt eviga rike. Vi ber att också vi genom ditt ord skall får komma till ditt stora gästabud och förbli där i evighet. Genom din Son, Jesus Kristus. *Amen.*

Predikotext. Evangeliet 1:a årg. Luk. 14:16-24. Det stora gästabudet.

Vid den tiden framställde Jesus denna liknelse: 16. ”En man ordnade en stor festmåltid och bjöd många. 17 När tiden för festen var inne, sände han sin tjänare för att säga till de inbjudna: Kom, nu är allt färdigt.

18 Men alla började ursäkta sig. Den förste sade till honom: Jag har köpt en åker och måste gå ut och se den. Jag hoppas du ursäktar. 19 En annan sade: Jag har köpt fem par oxar och ska ut och pröva dem. Jag hoppas du ursäktar. 20 Ännu en annan sade: Jag har gift mig, så därför kan jag inte komma.

21 Tjänaren kom tillbaka och berättade detta för sin herre. Då blev husets herre vred och sade till sin tjänare: Gå genast ut på gator och gränder i staden och hämta hit fattiga, handikappade, blinda och lama. 22 Och tjänaren sade: Herre, vad du befalldes är gjort, och det finns fortfarande plats. 23 Då sade herren till sin tjänare: Gå ut på vägar och stigar och se till att människor kommer in, så att mitt hus blir fullt. 24 Jag säger er: Ingen av dem som var bjudna ska smaka min måltid.”

Rubriken över denna söndags texter är ”Kallelsen till Guds rike”. Inget ämne kan vara viktigare för en människa. Här sägs tydligt och klart att Gud kallar oss till sitt rike, till himmelriket, som är den eviga saligheten. Ingen människa kan säga: Jag har inte fått någon kallelse. Den kallelsen har gått ut i hela världen. Först har Gud uppenbarat sig i sin kallelse genom lagen i naturen och samvetet så att alla skall förstå att det finns en Gud som råder över allt och har all makt i himlen och på jorden. Men genom skapelsen kan vi inte veta något säkert om synden och ingenting alls om frälsningen. Alla kan visserligen se att det råder mycket elände i världen i form av ovänskap, kriminalitet, krig och naturkatastrofer. Men det är först genom uppenbarelsen i Guds ord, Bibeln, som vi på allvar förstår syndens förskräckliga realitet. Alla människor har syndat och är under Guds vrede. *”Ingen rättfärdig finns, inte en enda. Ingen finns som förstår, ingen som söker Gud. Alla har avfallit, alla är fördärvade. Ingen finns som gör det goda, inte en enda”* (Rom. 3:10-12).

Men kallelsen till Gud rike som Jesus här talar om i sin liknelse består framför allt i budskapet om att Gud har beslutat att frälsa världen från synden genom Jesu död och uppståndelse, genom evangelium. Han bjuder in många, står det. Nu ska vi veta att ordet ”många” i Bibeln väldigt ofta står för ”alla”. Att verkligen alla är kallade till himmelriket framgår tydligt av aposteln Johannes ord: *”Han är försoningen för våra synder, och inte bara för våra utan också för hela världens”* (1 Joh. 2:2). Detta är också vad Jesus själv sade till Nikodemus på natten: *Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv* (Joh. 3:16). De ”många” som är kallade är alltså ”hela världen”.

Men det sker enligt en viss ordning i historien. Enligt liknelsen i vår text har husbonden bjudit många gäster. Det syftar först och främst på alla i Gamla Testamentet. Guds ord kom först till judarna i Israel. De har fått Mose och profeterna. De har fått alla GT:s skrifter, som gav löftet om den kommande Messias, Kristus.

När Jesus talar är tidpunkten för det stora gästabudet inne. Messias har äntligen kommit, cirka fyratusen år efter skapelsen och syndafallet. Under denna långa tid har Guds ord predikats flitigt av Adam, Set, Enos och alla patriarkerna, Abraham, Isak och Jakob, Josef, Mose, Josua, Gideon, Simson, Samuel, David, Salomo, Elia, Jesaja, Jeremia, Hesekiel, Daniel och många, många andra. Dessa kom med både lag och evangelium som rätta förkunnare från Gud. De kallade alla människor till Guds rike. Även hedningar hörde detta och trodde på Israels Gud, t.ex. skökan Rahab, den spetälske Naaman, moabitiskan Rut och invånarna i staden Nineve.

Kristus talar nu vid en måltid dit han blivit inbjuden. Just innan vår text börjar har han talat om vikten av att inte bara bjuda in grannarna och rika människor till fest utan också de fattiga och sjuka. En av gästerna vid måltiden sa till honom: *"Salig är den som får äta vid måltiden i Guds rike!"* (Luk. 14:15). Det är då Jesus berättar sin liknelse. Troligen fanns det också fariséer och skriftlärde vid måltiden eftersom gästerna var rika och förnäma. Vid läser ju om flera sådana måltider i NT.

Det avgörande är att Jesus nu berättar om att husbonden skickar ut tjänare till de många inbjudna gästerna och talar om för dem att måltiden är färdig. Han anger en bestämd tid och plats. Nu skall de äntligen få komma till festen. Detta syftar på att Messias har kommit till världen. Tiden är inne. Jesus botar sjuka och förkunnar evangelium. Det är han som är Messias. Han skall strax gå till Golgata för att lida och dö för hela världen. Tjänarna som skickas ut är hans apostlar. De skall förkunna om vad Kristi liv och död betyder för hela världen.

Men det sorgliga är att de bjudna nu kommer med ursäkter. Tyvärr, jag kan inte komma på festen. Den ene har just köpt en åker, troligen en hel lantgård. Den betyder mer för honom än inbjudan till festen. Han ber artigt om ursäkt. Den andre hade köpt fem par oxar och skulle ut och pröva dem. Detta upptar hela hans intresse. Han hoppar därför över festen och ber artigt om ursäkt. Den tredje har just gift sig. Därför måste husbonden förstå att han inte kan komma.

Hade det nu bara varit fråga om det vanliga livet kan vi till nöds acceptera sådana ursäkter. Det är inte fel att tacka nej till en inbjudan. Men de hade förstås fått inbjudan i mycket god tid. De tackar inte nej förrän i sista stund när allting är färdigt. Även ur vanlig, mänsklig synpunkt är det oartigt mot värden att tacka nej i sista stund. Värden hade säkert gjort sig mycket besvär och lagt ner stor möda och mycket pengar på att alla skulle få en riktigt fin fest. Och så tackar den ene efter den andre nej! Det är klart att han då blev både arg och ledsen.

Men nu gällde det något mycket, mycket viktigare. Husbonden är Herren själv, som givit det dyrbaraste han har för att frälsa världen: sin egen Son. Under långa tider har hans profeter vittnat om att detta skulle ske. Och nu när tiden är inne tackar de nej, den ene efter den andre. De har viktigare saker för sig än tron på Frälsaren. Ja, deras självupptagenhet visar att de inte alls har någon tro.

Så är det för väldigt många människor också idag. Alla detta livets omsorger är för dem viktigare än Gud och hans ord. Så tackar de nej. De lämnar sitt dop och vill inte lyssna på det bibliska budskapet. Kanske de kommer med några artiga ursäkter och förklarar att de inte vill höra till dem som är "religiösa". Och även om de tillhör den yttre kyrkan vill de inte sätta Guds ord främst i sina liv. Deras ägodelar, ekonomi och familj måste självklart gå före.

Därför får Gud ursäkta att det inte passar dem att komma. De tar inte Guds kallelse på allvar. Kanske de gjorde det tidigare, men inte nu längre. Att leva som kristna får inte kosta dem något. De vill inte avstå från rikedom, vällevnad eller annat som är viktigare för dem. Kanske deras familj inte vill att de skall gå i kyrkan och följa Guds ord i allt. Kanske de hellre följer sitt förnuft än Guds ord. Så föredrar de kompromissens väg och tackar nej till inbjudan. Därmed tackar de nej till Gud själv.

De Jesus närmast talar om är folkets ledare, fariséerna och de skriftlärde. När Messias kom ville de inte ta emot honom. De eggade upp folket till att ropa ”Korsfäst, korsfäst!”. När apostlarna sedan på pingstdagen gick ut med förkunnelsen om att Kristus uppstått förföljde de också dem och dödade flera av dem och deras anhängare. De ville inte komma till gästabudet. De hade viktigare saker för sig. De ville vara folkets ledare, men inte följa Guds egen uppenbarelse. De följde istället sin hemmagjorda tolkning som de ansåg mycket bättre. Jesus säger att husbonden då blev mycket vred.

När man inte ville lyssna på apostlarna skickade han ut ännu flera tjänare som skulle nödga alla att komma till festen. Jesus talar här om *”fattiga, handikappade, blinda och lama”*. Det syftar på alla de människor som är betungade av synden och som inte har någonting i sig själva att komma med. Alla Herrens tjänare skall nu gå ut och nödga dem att komma på festen. Denna inbjudan sker genom kyrkans alla tjänare ända fram till den yttersta dagen. Den sker inte bara genom de kallade prästerna utan genom alla kristna som vittnar om evangelium för sin nästa.

Så länge det finns plats ljuder denna inbjudan. Men en dag är alla platser fyllda. Då kommer Jesus tillbaka till domen. Då går ordet i uppfyllelse om att ingen av dem som var bjudna och tackade nej skulle få komma med till gästabudet. På den dagen skall Jesus säga till alla bordsgäster som kommit: *”Kom, ni min Fars välsignade, och ta emot det rike som stått berett för er sedan världens skapelse”* (Matt. 25:34). Men till dem som inte ville komma skall han säga: *”Gå bort från mig, ni förbannade, till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar”* (Matt. 25:41). Om dessa säger Jesus i vår text: *”Ingen av dem som var bjudna ska smaka min måltid”* (v. 24).

När människor får höra denna förkunnelse av Jesus själv blir många förargade. De vill vara klokare än Gud och menar att Herren inte har rätt att döma oss. De blir också förargade över att sådana som har syndat allvarligt mot Gud skall få förlåtelse medan hederliga och skötsamma människor som har skött om sina åkrar, tagit hand om sina oxar och sett till sin familj på bästa sätt skall få straff!

En sådan förkunnelse anses i vår tid som extrem och farlig. Men så var det också på Jesu och apostlarnas tid, ja även under hela GT:s tid. Korset har alltid varit en stötesten och förargelse och en dårskap för dem som går förlorade, säger aposteln (1 Kor. 1:18). Men för dem som blir frälsta är det en Guds kraft.

Kallelsen och inbjudan går ut till alla människor i hela världen. Säg då inte nej till Herrens kallelse genom evangelium! Lyssna i stället på ordet och hör vad Herren säger till sina tjänare: *”Gå ut på vägar och stigar och se till att människor kommer in, så att mitt hus blir fullt”* (v. 23). Detta ord ljuder ibland oss just nu. Det är Herren själv som har befallt att evangelium för fattiga och odugliga syndare skall förkunnas också idag. Den som har blodröda synder kan få dem vita som snö, säger Jesaja (Jes. 1:18). Det sker genom att Jesus har tagit på sig alla våra synder och dött för dem. Därför får varje syndig, svag, oduglig och hopplös människa komma till Kristus här och nu. Han säger: *”Den som kommer till mig skall jag sannerligen inte kasta ut”* (Joh. 6:37).

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*